

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ეკონომიკის და ბიზნესის ფაკულტეტი

**სამაგისტრო პროგრამა
ბიზნესის ადმინისტრირება
(MBA)**

პროგრამის სახელწოდება: ბიზნესის ადმინისტრირება (Business Administration)

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია: ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრი (Master of Business Administration)

პროგრამის კოორდინატორი: პროფესორი ირაკლი კოვზანაძე

სამაგისტრო პროგრამის ხელმძღვანელები: პროფესორი ირაკლი კოვზანაძე, პროფესორი დავით ნარმანია, პროფესორი თემურ შენგელია, პროფესორი ელენე ხარაბაძე, პროფესორი ნუგზარ თოდუა, პროფესორი დემურ სიჭინავა, ასოც. პროფესორი ნანა კაციტაძე.

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: 120 ECTS კრედიტი, მათ შორის: პროგრამისთვის სავალდებულო კურსები - 30 კრედიტი, მოდულისთვის სავალდებულო კურსები - 35 კრედიტი, არჩევითი კურსები - 15 კრედიტი (მოდულში „ბუღალტრული აღრიცხვა და აუდიტი“- 5 კრედიტი), კვლევითი პროექტი (სამაგისტრო ნაშრომის ნაწილი) – 10 კრედიტი, პროფესიული პრაქტიკა - 10 კრედიტი, სამაგისტრო ნაშრომი - 20 კრედიტი.

პროგრამა შედგება როგორც სპეციალობის სავალდებულო კურსებისაგან, ისე სასპეციალიზაციო არჩევითი მოდულებისაგან, რომელთაგანაც სტუდენტი ირჩევს მხოლოდ ერთს. სულ 7 ასეთი მოდულია:

1. ფინანსები და საბანკო საქმე
2. მენეჯმენტი
3. საერთაშორისო ბიზნესი

4. ბუღალტრული აღრიცხვა და აუდიტი
5. მარკეტინგი
6. ტურიზმისა და მასპინძლობის მენეჯმენტი
7. ინფორმაციული ტექნოლოგიების მენეჯმენტი

სწავლების ენა: ქართული ენა

საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი:

საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია ბიზნესის ადმინისტრირების მრავალმხრივი თეორიული ცოდნისა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების, სამეცნიერო კვლევისა და შემოქმედებითი მუშაობის უნარის მქონე კონკურენტუნარიანი სპეციალისტების მომზადება, რომელთაც ექნებათ:

- ბიზნეს-ორგანიზაციების სტრატეგიების დაგეგმვის, ეფექტიანი მართვის, ორგანიზაციული დაპროექტების და სტრუქტურის განვითარების საკვანძო საკითხების ცოდნა და უნარ-ჩვევები;
- საბანკო საქმის, ფულად-საკრედიტო სისტემის, საჯარო და კორპორაციის ფინანსების თეორიული ცოდნა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევები;
- ფინანსური აღრიცხვა-ანალიზისა და აუდიტის ღრმა თეორიული ცოდნა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევები;
- საერთაშორისო ვაჭრობის, საერთაშორისო ბიზნესის მართვისა და რეგულირების, საერთაშორისო მენეჯმენტის, საერთაშორისო კონკურენციის მართვის თეორიული ცოდნა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევები;
- ნებისმიერი სახის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოში მარკეტინგული სამსახურის ორგანიზებისა და წარმართვის უნარი;
- ბიზნესის მართვის სხვადასხვა დონეზე არსებული საინფორმაციო სისტემებისა და ტექნოლოგიების ტოპ-მენეჯერის ფუნქციებისა და გადასაწყვეტი ამოცანების შესახებ ცოდნა და უნარ-ჩვევები;
- ბიზნესის სფეროში სამეცნიერო კვლევების დაგეგმვისა და დამოუკიდებლად წარმართვის უნარი.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

- ბიზნესის ადმინისტრირების სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველს უნდა ჰქონდეს ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი ნებისმიერი სპეციალობით;
- ბიზნესის ადმინისტრირების სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველმა უნდა ჩააბაროს საერთო სამაგისტრო გამოცდა და სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები გამოცდა საგანში „ეკონომიკის პრინციპები“;
- ბიზნესის ადმინისტრირების სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები გამოცდის ჩატარების წესები განსაზღვრულია უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის მიერ.

მოსალოდნელი შედეგები:

სწავლის დასრულების შემდეგ კურსდამთავრებულები შეძლებენ:

				სულ	ლექცია	სემინარი/ პრაქტიკული							
პროგრამისთვის სავალდებულო კურსები - სულ 30 კრედიტი													
	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	დ. ნარმანია ე. ჩოხელი	5	5			
	მარკეტინგის მენეჯმენტი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ნ. თოდუა	5	5			
	ფინანსური მენეჯმენტი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ხ. ბარბაქაძე	5	5			
	საინფორმაციო სისტემების მენეჯმენტი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	მ. მაღრაძე	5	5			
	მმართველობითი აღრიცხვა II	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ი. ჭილაძე	5	5			
	გლობალური ბიზნესი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	თ. შენგელია	5	5			
სულ - 30 კრედიტი													
არჩევითი მოდულები (სტუდენტი 7 მოდულიდან ირჩევს ერთს)													
მოდული: მენეჯმენტი													
	სტრატეგიული მენეჯმენტი	სავალდებულო	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	ე. ჩოხელი	5		5		
	მენეჯმენტი გლობალურ გარემოში	სავალდებულო	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	გ. დალანიძე გ. გრიგოლაშვილი	5		5		
	ბიზნესის სამართლებრივ- ეკონომიკური რეგულირება	სავალდებულო	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	დ. ნარმანია	5		5		
	დროის მენეჯმენტი	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	მ. ხარხელი			5		

	კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებების მართვა	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	ნ. ფარესაშვილი	5				
	კროს- კულტურული მენეჯმენტი	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	ნ. ფარესაშვილი	5				
	რისკ-მენეჯმენტი	სავალდებულო	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	დ. ნარმანია	5			5	
	ანტიკრიზისული მენეჯმენტი	სავალდებულო	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	გ. ქეშელაშვილი	5			5	
	ლიდერობა	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ნ. ხარაძე	5			5	
	ტექნოლოგიური და ოპერაციული მენეჯმენტი	სავალდებულო	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	ე. ჩოხელი დ. ნიჟარაძე	5			5	
	საინვესტიციო პროექტების მართვა	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	გ. წიკლაური	5				
	საერთაშორისო ვაჭრობის მენეჯმენტი	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	გ. ღაღანიძე	5				
	კონკურენტული სტრატეგიები	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	ბ. რამიშვილი	5			10	
	ადამიანური რესურსების სტრატეგიული მართვა	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ე. გულუა	5				
	მმართველობითი კონსალტინგი	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	ჟ. თოლორდავა	5				

მოდული: ფინანსები და საბანკო საქმე

	ფინანსური სისტემა და რეგულირება	სავალდებულო	ფინანსური მენეჯმენტი	90	30	60	160	ხ. ბარბაქაძე ნ. კაკაშვილი	10			10	
	საერთაშორისო სავალუტო და საკრედიტო	სავალდებულო	ფინანსური მენეჯმენტი	45	15	30	80	ე. ჯგერენაია	5			5	

	ურთიერთობები												
	საბანკო სისტემის საერთაშორისო რეგულირება	არჩევითი	ფინანსური მენეჯმენტი	45	15	30	80	ლ. ლუდუშაური	5		5		
	ინვესტიციები და ინვესტიციური პროექტები	არჩევითი	ფინანსური მენეჯმენტი	45	15	30	80	ი. კოვზანაძე	5				
	სადაზღვევო სისტემა და რეგულირება	სავალდებულო	ფინანსური მენეჯმენტი	90	30	60	160	ნ. კაკაშვილი	10			10	
	საგადასახადო და საბაჟო ტექნოლოგიები	სავალდებულო	ფინანსური მენეჯმენტი	45	15	30	80	მ. ჩიკვილაძე	5			5	
	კორპორაციული მართვა საბანკო სისტემაში	სავალდებულო	ფინანსური მენეჯმენტი	45	15	30	80	ი. კოვზანაძე	5			5	
	ფასიანი ქაღალდები და საერთაშორისო ფინანსური ბაზრები	არჩევითი	ფინანსური მენეჯმენტი	90	30	60	160	ე. ჯგერენაია	10			10	
	საბანკო და საკრედიტო ორგანიზაციების რეინჟინერინგი	არჩევითი	ფინანსური მენეჯმენტი	90	30	60	160	ლ. ლუდუშაური	10				

მოდული: ბუღალტრული აღრიცხვა და აუდიტი

	ფინანსური აღრიცხვა II	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	90	30	60	160	ე. ხარაბაძე	10		10		
	ფინანსური ანალიზი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	90	30	60	160	ი. ჭილაძე	10		10		
	კორპორაციული ანგარიშგება	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ნ. კვატაშიძე	5			5	
	აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტები (ასს)	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	90	30	60	160	ლ. საბაური	10			10	
	გადასახადების აღრიცხვა და ანგარიშგებლობა	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ე. ხარაბაძე	5			5	
	ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები (ფასს)	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ე. ხარაბაძე ნ. კვატაშიძე	5			5	

	საწარმოს რესურსების მართვის სისტემა	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	თ. მუნჯიშვილი	5				
	ბიზნესის სამართლებრივი ეკონომიკური რეგულირება	არჩევითი	მენეჯმენტის თანამედროვე კონცეფციები	45	15	30	80	დ. ნარმანია	5				
	ბულალტრული აღრიცხვის კომპიუტერული პროგრამა "ბალანსი"	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ნ. სრესელი	5			5	
მოდული: მარკეტინგი													
	გლობალური მარკეტინგი	სავალდებულო	მარკეტინგის მენეჯმენტი	90	30	60	160	ნ. თოდუა	10		10		
	ბრენდინგი	სავალდებულო	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	მ. ვეშაგური	5		5		
	სოციალური მარკეტინგი	არჩევითი	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	ჩ. ჯაში	5		5		
	სურსათის მარკეტინგი	არჩევითი	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	ე. სარჯველაძე	5				
	მომსახურების მარკეტინგი	არჩევითი	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	მ. ალანია	5				
	მარკეტინგული კვლევები	სავალდებულო	მარკეტინგის მენეჯმენტი	90	30	60	160	ნ. თოდუა	10			10	
	მომხმარებელთა ქცევა	სავალდებულო	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	ნ. თოდუა, მ. ვეშაგური	5			5	
	ლოგისტიკა	სავალდებულო	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	ნ. ოქრუაშვილი	5			5	
	ბიზნეს მარკეტინგი	არჩევითი	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	ჩ. ჯაში	5			10	
	საზოგადოებასთან ურთიერთობები	არჩევითი	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	მ. კობალავა	5				
	მარკეტინგი მოგზაურობასა და	არჩევითი	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	ნ. თოდუა	5				

	ტურიზმში												
მოდული: საერთაშორისო ბიზნესი													
	კვლევის მეთოდები ბიზნესში	სავალდებულო	წინაპირობის წინაშე	45	15	30	80	დ. სიხარულიძე	5		5		
	საერთაშორისო ლოგისტიკა	სავალდებულო	გლობალური ბიზნესი	45	15	30	80	შ. შაბურიშვილი	5		5		
	საერთაშორისო ბიზნესის კომუნიკაციები	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	თ. შენგელია ლ. ხიხაძე	5		5		
	საერთაშორისო ბიზნესის ტრანსაქციები	არჩევითი	წინაპირობის წინაშე	45	15	30	80	ლ. ყორღანაშვილი	5				
	ეკონომიკური დოქტრინები	არჩევითი	წინაპირობის წინაშე	45	15	30	80	ა. სილაგაძე	5		5		
	საერთაშორისო ბიზნესის სოციალური პასუხისმგებლობა	სავალდებულო	წინაპირობის წინაშე	45	15	30	80	ბ. ბერიშვილი	5			5	
	საერთაშორისო ბიზნესის სტატისტიკა	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ს. გელაშვილი	5			5	
	ტექნოლოგიების საერთაშორისო ტრანსფერი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ლ. ყორღანაშვილი	5			5	
	საერთაშორისო ბიზნესის სტრატეგია	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	დ. სიხარულიძე	5			5	
	საერთაშორისო ორგანიზაციები	არჩევითი	გლობალური ბიზნესი	45	15	30	80	ლ. ხიხაძე	5				
	საერთაშორისო ბიზნესის ეთიკა	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	უ. სამადაშვილი	5			10	
	ოფშორული ბიზნესი	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ლ. ყორღანაშვილი	5				
მოდული: ტურიზმისა და მასპინძლობის მენეჯმენტი													
	მასპინძლობის მენეჯმენტი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	90	30	60	160	ნ. კაციტაძე	10		10		
	საერთაშორისო	სავალდებულო	წინაპირობის	45	15	30	80	ვ. არღუთაშვილი	5			5	

	ტურიზმი		გარეშე										
	სტატისტიკური ანალიზი ტურიზმში	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ს. გელაშვილი ნ. აბესაძე	5		5		
	ტურიზმი და რეგიონული განვითარება	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ვ. არღუთაშვილი	5		5		
	ტურიზმის მდგრადი განვითარება	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ი. ხელაშვილი ე. ბალიაშვილი	5				
	მარკეტინგი მოგზაურობასა და ტურიზმში	სავალდებულო	მარკეტინგის მენეჯმენტი	45	15	30	80	ნ. თოდუა	5			5	
	ტურიზმის პოლიტიკის ანალიზი	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	მ. ხოხობაია	5			5	
	კვლევის მეთოდები ტურიზმში	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ნ. კაციტაძე	5			5	
	კულტურული მემკვიდრეობა და ტურიზმი	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ნ. კვარაცხელია	5				
	ტურისტული დანიშნულების ადგილის მენეჯმენტი	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	ნ. კაციტაძე	5			10	
	სტრატეგიული მენეჯმენტი ტურიზმში	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	მ. ხოხობაია	5				

მოდული: ინფორმაციული ტექნოლოგიების მენეჯმენტი

	ინფორმაციული მენეჯმენტი	სავალდებულო	საინფორმაციო სისტემების მენეჯმენტი	90	30	60	160	ე. ლავგილავა	10		10		
	ბიზნესში მონაცემთა ანალიზი და მოდელირება Excel-ისა და SPSS-ის გარემოში	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	რ.სეთურიძე ნ. მიქიაშვილი	5		5		
	WEB ტექნოლოგიები	არჩევითი	წინაპირობის	45	15	30	80	ზ. მუნჯიშვილი	5		5		

			გარეშე										
ინფორმაციული ტექნოლოგიები საგადასახადო საქმიანობის მართვაში	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	რ. სეთურიძე	5					
კლიენტ-სერვერული ტექნოლოგიები	სავალდებულო	საინფორმაციო სისტემების მენეჯმენტი	45	15	30	80	ზ. მუნჯიშვილი	5				5	
ინფორმაციული ტექნოლოგიები მენეჯმენტში	სავალდებულო	საინფორმაციო სისტემების მენეჯმენტი	45	15	30	80	ე. ლაგვილავა	5				5	
ინფორმაციული ტექნოლოგიები პროექტების მართვაში	სავალდებულო	საინფორმაციო სისტემების მენეჯმენტი	45	15	30	80	მ. ტიკიშვილი	5				5	
ინფორმაციის დაცვისა და ინფორმაციული უსაფრთხოების ტექნოლოგიები	სავალდებულო	საინფორმაციო სისტემების მენეჯმენტი	45	15	30	80	დ. სიჭინავა	5				5	
ინფორმაციული ტექნოლოგიები საბაჟო საქმიანობის მართვაში	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	რ. სეთურიძე	5				10	
ქსელური ეკონომიკა	არჩევითი	საინფორმაციო სისტემების მენეჯმენტი	45	15	30	80	ე. ლაგვილავა	5					
საბანკო საინფორმაციო სისტემები	არჩევითი	წინაპირობის გარეშე	45	15	30	80	მ. მალრაძე	5					
კვლევითი პროექტი													
კვლევითი პროექტი (სამაგისტრო ნაშრომის ნაწილი)	სავალდებულო	წინაპირობის გარეშე						10				10	

			კვლევები										
პროგრამისთვის სავალდებულო კურსები - 30 კრედიტი													
<p>მოდულისთვის სავალდებულო კურსები - სულ 35 კრედიტი (მოდულში „ბუღალტრული აღრიცხვა და აუდიტი“- 45 კრედიტი), არჩევითი კურსები - 15 კრედიტი ((მოდულში „ბუღალტრული აღრიცხვა და აუდიტი“- 5 კრედიტი)) კვლევითი პროექტი (სამაგისტრო ნაშრომის ნაწილი) – 10 კრედიტი პროფესიული პრაქტიკა - 10 კრედიტი სამაგისტრო ნაშრომი - 20 კრედიტი</p>													
სულ: 120 კრედიტი													

ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსის ხელმოწერა: _____

ფაკულტეტის სასწავლო პროცესის მართვის სამსახურის უფროსის ხელმოწერა: _____

ფაკულტეტის დეკანის ხელმოწერა: _____

უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსის ხელმოწერა: _____

თარიღი: 29 მარტი, 2018   ფაკულტეტის ბეჭედი:

დასაქმების სფეროები: - საწარმოები (ფირმები), ეკონომიკის ნებისმიერი სექტორის სხვადასხვა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის კომერციული ორგანიზაციები, არაკომერციული ორგანიზაციები და გაერთიანებები, საერთაშორისო ორგანიზაციები, ტრანსსეროვნულ კორპორაციები და მათ ფილიალები, სახელმწიფო ცენტრალურ და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები.

სწავლების პერიოდში მიღებული ცოდნა საშუალებას მისცემს ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრებს წარმატებით იმუშაონ საშუალო და ზედა რგოლის მენეჯერებად, ექსპერტებად და ანალიტიკოსებად. ასევე სწავლა გააგრძელონ დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად.

ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტზე

მაგისტრატურაში მისაღები გამოცდის თემატიკა და საკითხები

„ეკონომიკის პრინციპებში“

თავი 1. ეკონომიკის ათი პრინციპი, გრ. მენქიუ. ეკონომიკის პრინციპები, თბ. “დიოგენე”, 2008. გვ. 3-15

საკითხები:

1. ეკონომიკის ძირითადი პრინციპები, რომელიც ეხება ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებს.
2. ეკონომიკის ძირითადი პრინციპები, რომელიც ეხება ეკონომიკურ ურთიერთობებს.
3. ეკონომიკის ძირითადი პრინციპები, რომელიც ეხება ეკონომიკას, როგორც ერთიან სისტემას.

თავი 2. ეკონომიკური აზროვნება, გრ. მენქიუ. ეკონომიკის პრინციპები, თბ. “დიოგენე”, 2008. გვ. 19-34.

საკითხები:

1. ეკონომიკური აზროვნება - ეკონომისტების, როგორც მეცნიერებისა შეხედულებები სამყაროზე (ეკონომიკური მოდელები).
2. ეკონომიკური აზროვნება - ეკონომისტების, როგორც პოლიტიკოსების შეხედულებები (პოზოტიური და ნორმატიული ანალიზი, მაკროეკონომიკა და მიკროეკონომიკა).

თავი 3. ურთიერთდამოკიდებულება და ვაჭრობიდან მიღებული მოგება, გრ. მენქიუ. ეკონომიკის პრინციპები, თბ. “დიოგენე”, გვ. 47-59.

საკითხები:

1. აბსოლუტური უპირატესობის პრინციპი, ურთიერთდამოკიდებულება და ვაჭრობის სარგებლობა.
2. შედარებითი უპირატესობის პრინციპი, ალტერნატიული დანახარჯები და შედარებითი უპირატესობა.

თავი 4. მოთხოვნა და მიწოდება ინდივიდუალურ ბაზარზე, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, თბ. “დიოგენე”, 2008. გვ. 63-82.

საკითხები:

1. მოთხოვნის მრუდი, ინდივიდუალური და საბაზრო მოთხოვნა, მოთხოვნის მრუდის გადაადგილებები;

2. მიწოდების მრუდი, ინდივიდუალური და საბაზრო მიწოდება, მიწოდების მრუდის გადაადგილებები;
3. მიწოდება და მოთხოვნა ერთად, წონასწორობის ცვლილების ანალიზის სამი საფეხური, მრუდების ერთდროული გადაადგილებები.

თავი 5. ელასტიკურობა და მისი გამოყენება, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 87-106.

საკითხები:

1. მოთხოვნის ელასტიკურობა ფასის მიხედვით და მისი დეტერმინანტები, ფასის მიხედვით მოთხოვნის ელასტიკურობის გამოთვლის ორი მეთოდი;
2. მოთხოვნის ელასტიკურობა ფასის მიხედვით, მოთხოვნის მრუდის სხვადასხვა სახეობები; მთლიანი შემოსავლის გაანგარიშება, ელასტიკურობა და მთლიანი შემოსავლის ცვლილება წრფივი მოთხოვნის მრუდის გასწვრივ;
3. მიწოდების ელასტიკურობა ფასის მიხედვით და მისი დეტერმინანტები, მიწოდების ელასტიკურობის გამოთვლა ფასის მიხედვით;
4. მიწოდების ელასტიკურობა ფასის მიხედვით, მიწოდების მრუდის სხვადასხვა სახეობები;

თავი 6. მიწოდება, მოთხოვნა და სამთავრობო პოლიტიკა, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 111-127.

საკითხები:

1. როგორ მოქმედებს ფასის ზედა ზღვარი ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე;
2. როგორ მოქმედებს ფასის ქვედა ზღვარი ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე;
3. როგორ მოქმედებს მყიდველთა დაბეგვრა ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე;
4. როგორ მოქმედებს გამყიდველთა დაბეგვრა ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე;
5. ელასტიკურობა და გადასახადების გადაკისრება;

თავი 7. მომხმარებლები, მწარმოებლები და ბაზრის ეფექტიანობა, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 135-150.

საკითხები:

1. სამომხმარებლო დანაზოგი და მოთხოვნის მრუდის გამოყენება სამომხმარებლო დანაზოგის გამოსათვლელად;
2. მწარმოებლის დანაზოგი და მიწოდების მრუდის გამოყენება მწარმოებლის დანაზოგის გამოსათვლელად;
3. ფასის ცვლილების შედეგები სამომხმარებლო და მწარმოებლის დანაზოგებზე. ბაზრის წონასწორობის შეფასება ბაზრის ეფექტიანობის თვალსაზრისით.

თავი 8. თეორიის პრაქტიკული გამოყენება: დაბეგვრის დანახარჯები, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 135-150

საკითხები:

1. როგორ მოქმედებს გადასახადი ბაზრის მონაწილეებზე, საერთო დანაკარგები;
2. საერთო დანაკარგები და საგადასახადო შემოსავლები გადასახადების ცვლილებისას;

თავი 9. თეორიის პრაქტიკული გამოყენება: საერთაშორისო ვაჭრობა, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 171-189

საკითხები:

1. ვაჭრობის დეტერმინანტები, მსოფლიო ფასი და შედარებითი უპირატესობა;
2. ექსპორტიორი და იმპორტიორი ქვეყნების სარგებლობა და დანაკარგები;
3. ტარიფის ეფექტი და მასთან დაკავშირებული სავაჭრო პოლიტიკა;
4. ვაჭრობის შეზღუდვის არგუმენტები;

თავი 13. წარმოების დანახარჯები და მოგება, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 255-269.

საკითხები:

1. ეკონომიკური და საბუღალტრო მოგება;
2. საწარმოო ფუნქცია და შრომის ზღვრული პროდუქტი;
3. მუდმივი, ცვალებადი, საშუალო და ზღვრული დანახარჯები და მათი მრუდები;
4. მასშტაბის ეკონომიურობა, არაეკონომიურობა და მუდმივი ეფექტი;

თავი 14. ფირმები კონკურენტულ ბაზრებზე, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 255-269.

საკითხები:

1. კონკურენტული ბაზრის დამახასიათებელი ნიშნები. სრულყოფილად კონკურენტული ფირმის მოთხოვნის მრუდი, საშუალო მთლიანი და საშუალო ცვალებადი დანახარჯთა მრუდები, ზღვრული დანახარჯები და მრუდი;
2. მოგების მაქსიმიზაცია და კონკურენტული ფირმის მიწოდების მრუდი მოკლევადიან პერიოდში;
3. მოგება და კონკურენტული ფირმის მიწოდების მრუდი გრძელვადიან პერიოდში;
4. კონკურენტული ფირმის გადაწყვეტილება მოკლევადიან პერიოდში წარმოების შეწყვეტის შესახებ;
5. ფირმის გადაწყვეტილება დარგიდან გასვლისა და დარგში შესვლის შესახებ გრძელვადიან პერიოდში;
6. კონკურენტული ფირმის მოგების გამოთვლა გრაფიკის საშუალებით.

თავი 15. მონოპოლია, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 297-322.

საკითხები:

1. მონოპოლიის გაჩენის მიზეზები, ბუნებრივი მონოპოლიები;
2. მონოპოლიების გადაწყვეტილება წარმოების და ფასდადების შესახებ;
3. მონოპოლიის გავლენა კეთილდღეობაზე;
4. სახელმწიფო პოლიტიკა მონოპოლიებთან მიმართებაში;

თავი 16. ოლიგოპოლია, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 329-349.

საკითხები:

1. ოლიგოპოლიური ბაზრის დამახასიათებელი ნიშნები. დუოპოლიის მაგალითი. კონკურენცია, მონოპოლიები და კარტელი.
2. წონასწორობა ოლიგოპოლიისთვის. ოლიგოპოლიის ზომის ცვლილების შედეგები ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე.
3. თამაშთა თეორია და თანამშრომლობის ეკონომიკა - „პატიმართა დილემა“;
4. სახელმწიფო პოლიტიკა ოლიგოპოლიებთან მიმართებაში;

თავი 17. მონოპოლისტური კონკურენცია, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 355-368.

საკითხები:

1. მონოპოლისტური კონკურენციის ბაზრის დამახასიათებელი ნიშნები. მონოპოლისტური კონკურენციის ფირმები მოკლევადიან პერიოდში;
2. მონოპოლისტური კონკურენციის ფირმები გრძელვადიან პერიოდში, საწარმოო სიმძლავრეთა სიჭარბე;
3. მონოპოლისტური კონკურენციისა და სრულყოფილად კონკურენტული ფირმის შედარება;

თავი 18. წარმოების ფაქტორთა ბაზრები, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 373-390.

საკითხები:

1. საწარმოო ფუნქცია და შრომის ზღვრული პროდუქტი, ზღვრული პროდუქტის ღირებულება და შრომაზე მოთხოვნა.
2. შრომაზე მოთხოვნისა და შრომის მიწოდების მრუდების გადაადგილებები;
3. წონასწორობა მიწისა და კაპიტალის ბაზარზე;

თავი 21. მომხმარებელთა არჩევანის თეორია, გრ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, “დიოგენე”, 2008. გვ. 435-457.

საკითხები:

1. საბიუჯეტო შეზღუდვა, ფარდობითი ფასები;
2. უპირატესობების ასახვა განურჩევლობის მრუდების მიხედვით;
3. მომხმარებლის ოპტიმალური არჩევანი;
4. როგორ მოქმედებს მომხმარებლის შემოსავლის ცვლილება მომხმარებლის არჩევანზე;
5. როგორ მოქმედებს ფასის ცვლილება მომხმარებლის არჩევანზე;

თავი 23. ეროვნული შემოსავლის გამოთვლა, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 483-501.

საკითხები:

1. მთლიანი შიდა პროდუქტის გამოთვლა და კომპონენტები;
2. რეალური მშპ და ნომინალური მშპ, მთლიანი შიდა პროდუქტის დეფლატორი;
3. მთლიანი შიდა პროდუქტი, როგორც ეკონომიკური კეთილდღეობის მაჩვენებელი;

თავი 24. ცხოვრების ღირებულების გამოთვლა, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 503-517.

საკითხები:

1. სამომხმარებლო ფასების ინდექსის გამოთვლა, ცხოვრების ღირებულების გამოთვლისას წარმოქმნილი პრობლემები, მშპ დეფლატორის და სამომხმარებლო ფასების ინდექსის შედარება;
2. ეკონომიკური ცვლადების კორექცია ინფლაციის ეფექტების გათვალისწინებით: ფული დროის სხვადასხვა ინტერვალებში, ინდექსაცია, სარგებლის ნომინალური და რეალური განაკვეთები;

თავი 25. წარმოება და ეკონომიკური ზრდა, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 519-544.

საკითხები:

1. ეკონომიკური ზრდა მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებში, მწარმოებლურობა და მისი დეტერმინანტები;
2. დანაზოგებისა და ინვესტიციების მნიშვნელობა, კლებადი უკუგება და მკვეთრი ზრდის ეფექტი;
3. უცხოური ინვესტიციების, განათლების, საკუთრების უფლებების დაცვისა და პოლიტიკური სტაბილურობის როლი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდისათვის;
4. თავისუფალი ვაჭრობის, მეცნიერული კვლევების განვითარებისა და მოსახლეობის ზრდის კონტროლი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდისათვის;

თავი 26. დანაზოგები, ინვესტიციები და ფინანსური სისტემა, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 545-563.

საკითხები:

1. ფინანსური ბაზრები და ფინანსური შუამავლები. ფინანსური ბაზრების განვითარების მნიშვნელობა.
2. დანაზოგები და ინვესტიციები ეროვნული შემოსავლის ანგარიშებზე. დანაზოგებისა და ინვესტიციების არსი.
3. გადასახადების ცვლილების გავლენა დანაზოგებზე და სასესხო კაპიტალის ბაზარზე;
4. გადასახადების ცვლილების გავლენა ინვესტიციებზე და სასესხო კაპიტალის ბაზარზე;
5. სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტის გავლენა სასესხო კაპიტალის ბაზარზე.

თავი 28. უმუშევრობა, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 581- 604.

საკითხები:

1. უმუშევრობის განსაზღვრა და გამოთვლა. უმუშევრობის სახეები: ციკლური, ფრიქციული და სტრუქტურული უმუშევრობა;
2. უმუშევრობის მიზეზები: მინიმალური ხელფასის კანონი და პროფკავშირების ეკონომიკა;
3. უმუშევრობის მიზეზები: ეფექტიანი ხელფასის თეორია - მშრომელთა ჯანმრთელობა, დენადობა, კვალიფიკაცია და ძალისხმევა;

თავი 29. მონეტარული სისტემა, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 609-626.

საკითხები:

1. ფულის მნიშვნელობა, ფულის ფუნქციები და ფულის სახეობები; ბანკები და ფულის მიწოდება.
2. ფედერალური სარეზერვო სისტემის ფინანსური ინსტრუმენტები მონეტარული კონტროლისათვის. ფულის მიწოდების კონტროლისას წარმოქმნილი პრობლემები;

თავი 30. ფულის მასის ზრდა და ინფლაცია, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 629-653.

საკითხები:

1. ინფლაციის კლასიკური თეორია: ფასების დონე და ფულის ღირებულება - ფულის ბაზარი.
2. კლასიკური დიქტომია და მონეტარული ნეიტრალიტეტი, ფულის ბრუნვის სიჩქარე და რაოდენობრივი განტოლება. ინფლაციის გადასახადი და ფიშერის ეფექტი;

თავი 31. ღია ეკონომიკის მაკროეკონომიკა: ძირითადი ცნებები, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 657-677.

საკითხები:

1. საქონლისა და ფინანსური რესურსების საერთაშორისო ნაკადები - ექსპორტი, იმპორტი, წმინდა ექსპორტი, კაპიტალის გადინება, შემოდინება და კაპიტალის წმინდა გადინება.
2. ნომინალური და რეალური სავალუტო კურსები, რეალური სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა წმინდა ექსპორტზე;
3. მსყიდველობითი უნარის პარიტეტის თეორია.

თავი 32. ღია ეკონომიკის მაკროეკონომიკური თეორია, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 679-697.

საკითხები:

1. სასახეხო კაპიტალისა და უცხოური ვალუტის გაცვლის ბაზარი. კაპიტალის წმინდა გადინება: კავშირი ორ ბაზარს შორის და ერთდროული წონასწორობა.
2. სამთავრობო ბიუჯეტის დეფიციტის გავლენა ღია ეკონომიკაზე;
3. სავაჭრო პოლიტიკის ცვლილების გავლენა ღია ეკონომიკაზე;
4. „კაპიტალის გაფრენა“ პოლიტიკური არასტაბილურობის დროს და მისი გავლენა ღია ეკონომიკაზე;

თავი 33. ერთობლივი მოთხოვნა და ერთობლივი მიწოდება, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 701-738.

საკითხები:

1. ეკონომიკური რყევების სამი ძირითადი ფაქტი.
2. მოკლევადიანი პერიოდის ეკონომიკური რყევები: ერთობლივი მოთხოვნის მრუდის კლებადობის მიზეზები და მისი გადაადგილებები;
3. მოკლევადიანი პერიოდის ეკონომიკური რყევები: ერთობლივი მიწოდების მრუდის ზრდადობის მიზეზები და მისი გადაადგილებები;
4. გრძელვადიანი პერიოდის ერთობლივი მიწოდების მრუდი და მისი გადაადგილებები;
5. ერთობლივი მოთხოვნისა და ერთობლივი მიწოდების გამოყენება გრძელვადიანი პერიოდის ეკონომიკური ზრდისა და ინფლაციის ასახვისათვის;
6. ერთობლივი მოთხოვნისა და ერთობლივი მიწოდების მრუდების გადაადგილების შედეგები.

თავი 34. მონეტარული და ფისკალური პოლიტიკის გავლენა ერთობლივ მოთხოვნაზე, გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, გამომც: „დიოგენე“, 2008; გვ: 739- 760.

საკითხები:

1. მონეტარული პოლიტიკის გავლენა ერთობლივ მოთხოვნაზე (ლიკვიდურობის უპირატესობის თეორია, ფულის მიწოდების ცვლილებები და სარგებლის განაკვეთი);
2. ფისკალური პოლიტიკის გავლენა ერთობლივ მოთხოვნაზე (სახელმწიფო შესყიდვების გავლენა, მულტიპლიკატორის ეფექტი, დანახარჯების მულტიპლიკატორის ფორმულა, გამოდევნის ეფექტი);

ეკონომიკის პრინციპების კათედრა

ბილეთი შედგება 5 საკითხისგან. სამი საკითხი იქნება მიკროეკონომიკიდან, ორი საკითხი მაკროეკონომიკიდან.

თითოეული საკითხის მაქსიმალური შეფასების ქულაა 20. შეფასებისას გათვალისწინებული იქნება საკითხის გადმოცემის სიზუსტე (8 ქულა), ლოგიკური აზროვნების უნარი (4 ქულა), გადმოცემის სტილი (2 ქულა), მაგალითების მოყვანა და გრაფიკული ანალიზი (საჭიროების შემთხვევაში) (6 ქულა).